

Lucas 1:68-79 (1) - Redding
2^e advent

- Lezing: Lucas 1:5-23

⁵Toen Herodes koning van Judea was, leefde er een priester die Zacharias heette en tot de priesterafdeling van Abia behoorde. Zijn vrouw, Elisabet, stamde af van Aäron. ⁶Beiden waren rechtvaardig in Gods ogen en leidden een onberispelijk leven, geheel volgens de geboden en wetten van de Heer. ⁷Ze hadden geen kinderen, want Elisabet was onvruchtbaar, en beiden waren al op leeftijd.

⁸Toen de afdeling van Zacharias aan de beurt was om de priesterdienst te vervullen, ⁹werd er volgens het gebruik van de priesters geloot en werd Zacharias aangewezen om het reukoffer op te dragen in het heiligdom van de Heer. ¹⁰De samengestroomde menigte bleef buiten staan bidden terwijl het offer werd gebracht. ¹¹Opeens verscheen hem een engel van de Heer, die aan de rechterkant van het reukofferaltaar stond. ¹²Zacharias schrok hevig bij het zien van de engel en hij werd door angst overvallen. ¹³Maar de engel zei tegen hem: 'Wees niet bang, Zacharias, je gebed is verhoord: je vrouw Elisabet zal je een zoon baren, en je moet hem Johannes noemen. ¹⁴Vreugde en blijdschap zullen je ten deel vallen, en velen zullen zich over zijn geboorte verheugen. ¹⁵Hij zal groot zijn in de ogen van de Heer, en wijn of bier zal hij niet drinken. Hij zal vervuld worden van de heilige Geest terwijl hij nog in de schoot van zijn moeder is, ¹⁶en hij zal velen uit het volk van Israël naar de Heer, hun God, terugbrengen. ¹⁷Hij zal voor Hem uit gaan met de geest en de kracht van Elia, om ouders met hun kinderen te verzoenen en om van zondaars rechtvaardigen te maken, en zo zal hij voor de Heer een volk gereedmaken.'

¹⁸Zacharias vroeg aan de engel: 'Hoe kan ik weten of dat waar is? Ik ben immers een oude man en ook mijn vrouw is al op leeftijd.' ¹⁹De engel antwoordde: 'Ik ben Gabriël, die altijd in Gods nabijheid is, en ik ben uitgezonden om je dit goede nieuws te brengen. ²⁰Maar omdat je geen geloof hebt gehecht aan mijn woorden, die op de voorbestemde tijd in vervulling zullen gaan, zul je stom zijn en niet kunnen spreken tot de dag waarop dit alles gaat gebeuren.'

²¹De menigte stond buiten op Zacharias te wachten, en de mensen vroegen zich af waarom hij zo lang in het heiligdom bleef. ²²Maar toen hij naar buiten kwam, kon hij niets tegen hen zeggen. Ze begrepen dat hij in het heiligdom een visioen had gezien; hij maakte gebaren tegen hen, maar spreken kon hij niet. ²³Toen zijn tempeldienst voorbij was, ging hij terug naar huis.

- Tekstlezing: Lucas 1:68-79

⁶⁸'Geprezen zij de Heer, de God van Israël,
Hij heeft zich over zijn volk ontfermd en het verlost.

⁶⁹Een reddende kracht heeft Hij voor ons opgewekt
uit het huis van David, zijn dienaar,

⁷⁰zoals Hij van oudsher heeft beloofd bij monde van zijn heilige profeten:

⁷¹bevrijding uit de hand van onze vijanden,
uit de greep van allen die ons haten.

⁷²Zo toont Hij zich barmhartig jegens onze voorouders
en herinnert Hij zich zijn heilig verbond:

⁷³de eed die Hij gezworen had aan Abraham, onze vader,

⁷⁴dat wij, bevrijd van onze vijanden
en vrij van angst, Hem dienen zouden,

⁷⁵oprecht en toegewijd, ons leven lang.

⁷⁶En jij, mijn kind, jij zult genoemd worden: profeet van de Allerhoogste, want voor de Heer zul je uit gaan om de weg voor Hem gereed te maken,

⁷⁷en om zijn volk bekend te maken met hun redding door de vergeving van hun zonden.

⁷⁸Dankzij de liefdevolle barmhartigheid van onze God zal het stralende licht uit de hemel zich over ons ontfermen

⁷⁹en schijnen over allen die in duisternis verkeren, in de schaduw van de dood, zodat we onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede.'

Preek

Lieve mensen,

Het zou verboden moeten worden. Bestraft met een grote boete. Of zelfs voorwaardelijke gevangenisstraf. Ik heb het over het draaien van kerstnummers vóór Sinterklaas. Sky Radio staat bij ons vaak op als achtergrondmuziek. Maar eind oktober begint het al door te sijpelen. En heel december is het niet meer te houden. *Last Christmas, Driving home for Christmas, Santa baby en The most wonderful time of the year*. Als gezoem van een irritante mug rondom je hoofd. Maar je zingt ze wél gemakkelijk mee.

Dat is voor de lofzang van Zacharias anders. Ik vind de inhoud geweldig. Maar de wijs die in ons kerkboek staat onzingbaar. Echt lelijk. Maar goed, dat is mijn persoonlijke mening. Zowel over de liedjes op Sky als over het lied van onze tekst.

Het mooie is, dat Zacharias zijn persoonlijke mening niet heel belangrijk vindt. In onze tijd staat die eigen mening en je eigen persoonlijkheid vaak té centraal. Alles draait om jezelf. Wat dat betreft kunnen we veel leren van de vader van Johannes de Doper.

Hij heeft negen maanden stille tijd genomen. Negen maanden van reflectie, nadenken, gebed, luisteren. Wat komt er dan als eerste over je lippen? Nou, er is iemand die nog veel langer stille tijd heeft genomen. En dat is God. Die heeft 400 jaar gezwegen. In een tijd die voor Israël lastig was. Sinds de terugkeer uit de ballingschap is er overheersing door vreemde mogendheden. Nu de Romeinen. De mensen smachtten naar openbaring. Naar bevrijding. Naar het verlossende woord.

En Zacharias heeft dat nu als eerste gehoord. God heeft een aanzet gegeven voor de verlossing. En bij God is het zo: aanzet leidt altijd tot inzet. Er is een klein jochie geboren in een dorpje in het bergland van Juda. Bij twee oude ouders, Zacharias en Elisabeth. Johannes is zijn naam. De HEER is genadig. Een wonder. Maar bij dat ene wonder gaat het niet blijven. God begint altijd klein. Maar vergelijk het met een steen in een vijver. De kringen bereiken de randen. God gaat een deining veroorzaken die niet te stoppen is. Daarover zingt Zacharias. Daarover profeteert hij na negen maanden stille tijd. Na 400 jaar zwijgen van God.

Hij ziet dus het grotere perspectief. Hij bezingt slechts in één strofe de geboorte van zijn zoon. Maar ook daarbij gaat het over iets groters. Over Gods hart, Gods plan, Gods actie. En het eerste deel van het lied gaat over redding.

God is uit op redding. Dat is uit het eerste deel van de Bijbel, het Oude Testament, wel duidelijk geworden. God is uit op redding. Steeds weer gooide God reddingsboeien naar zijn mensen. Om via hen de hele wereld te bereiken. Maar het ging niet. Rechters, koningen, profeten en priesters. Uit alle lagen van de bevolking, met allerlei verschillende insteken om redding te bieden. Het ging niet. Ingestelde rituelen als offers, zegenbedes, feestdagen en pelgrimages naar de tempel. Het heeft niet geleid tot een koninkrijk van vrede. Tot een wereld waarin het goed komt.

En nu gaat God een beslissende slag slaan. En Zacharias is de eerste die er wat van mag zien. Hij is de eerste profeet van het Nieuwe Testament. En hij weet zeker dat dit het gaat zijn! Dat God het vanaf nu anders gaat aanpakken. Zo zeker, dat hij zingt alsof het al gebeurd is. Terwijl Gods zoon op dat moment nog in de baarmoeder van Maria groeit. Zacharias is zo zeker van Gods trouw, dat hij zingt vol zekerheid dat het gaat gebeuren.

En dan zingt hij in eerste instantie van redding. *Bevrijding uit de hand van onze vijanden, uit de greep van allen die ons haten*. Wij denken bij redding en verlossing vaak meteen geestelijk: onze zonden. De satan. Geestelijke strijd. En daar kom Zacharias straks ook wel op. Vergeving van zonden. Daar gaat het volgende week onder andere over, als het over 'barmhartigheid' gaat. Maar laten we nu eens stilstaan bij redding in het gewone, dagelijkse leven.

Zacharias denk bij vijanden aan de Romeinen. En andere vreemde mogendheden die Israël eerder bezet hadden gehouden. Maar nu al zo lang de keizer van Rome en zijn legers. Hij zingt hier dat God zijn volk gaat bevrijden van die vijand. De Joden in zijn tijd zijn spuugzat van de onderdrukking en de haat. En dat verwoordt Zacharias als priester, als vertegenwoordiger van zijn mensen bij God.

En hij rekent dus op concrete redding. Dat zie je ook als hij de naam van David noemt. David was een koning en in zijn tijd was het rijk van Israël vrij van zorgen en vijanden. Er was volop bloei en vrede. Shalom in alle opzichten. Een nakomeling van David zal dat opnieuw gaan bewerken. Zal een koninkrijk oprichten waarin die vrede weer ervaren wordt. God zal met kracht een opvolger van David geven. Die zijn rijk zal herstellen. En meer.

En zeker, Jezus redt je van je zonden. Hij bevrijdt je van het kwaad. En dat is de basis van alles. Tegelijk zie je in zijn leven, dat hij je ook bevrijdt van onrecht, dat je lijdt. Van uitsluiting. Van armoede. Van onderdrukking. De redding van Jezus bestaat heel vaak ook uit brood. Of genezing. Of bemoediging. Herstel van sociale verhoudingen. Hij zet leiders op hun plek. Geeft zelfs de Romeinse overheerser Pilatus lik op stuk. En laat het volk zien dat ze niet gebukt hoeven gaan onder de vreemde overheersers. Hij sticht namelijk een koninkrijk dat groter is dan dat. In de stijl van David. En dat koninkrijk heeft naast diepe geestelijke dimensies ook heel praktische kanten.

Daarover zingt Zacharias als hij het heeft over redding. Bevrijding van vijanden. Zodat je zonder angst de Heer dienen kan (74). En dus profeteert hij prachtig hoe Jezus ook in *ons* leven is. Want dat kind dat met Kerst geboren gaat worden. Dat kind verkondigt als hij volwassen geworden is steeds weer zijn koninkrijk. Het is Gods nieuwe wereld, waar onderdanen vrij zijn van druk en afstand. Waar je vrij bent om goed te doen en te ontvangen. Een koninkrijk met oude nieuwe wetten van liefde en vergeving. Een koninkrijk dat nog komen gaat, maar er ook al is.

Als je onder die koning leeft, dan ervaar je een vrij leven. Want hij vestigt zijn nieuwe wereld in jouw concrete bestaan. Dan word je niet geleeft door omstandigheden. Maatregelen zijn niet bepalend voor jouw welbevinden. Jij laat je niet gevangen zetten door tegenstellingen en afstand. Nee, een

onderdaan van Jezus *leeft* Gods nieuwe wereld. Je ontvangt Gods liefde en aanvaarding en geeft die door. Door te zijn. Door je voeten te zetten op de weg naar vrede. Zoals de laatste zin van het lied klinkt (79).

En zo zingt Zacharias een lied richting Kerst. Het is geen nummer dat ze draaien op Sky. En de wijs in ons kerkboek zingt niet lekker weg. Maar het is wel een lied dat groter is dan Zacharias zelf kan bevatten. We gaan er de komende 2 weken ook nog bij stilstaan. Omdat waar hij over zingt bepalend is voor ons leven nu.

Amen